

Významné životní jubileum profesora Marka Malíka

Znáte nějakého lékaře, či dokonce kardiologa, který je současně docentem a doktorem věd v matematice a teoretické počítačové vědě? A to hned na dvou renomovaných univerzitách ve dvou různých zemích? Teoretického matematika a špičkového odborníka přes počítačové programování, s nímž se snadno a rychle domluvíte o medicínských problémech? Lékaře a kardiologa, který si rozumí s teoretickými matematiky a počítačovými odborníky a dokáže se s nimi snadno a rychle domluvit o problémech, které jsou jim blízké? Že ne, protože takový snad ani nemůže existovat? Tak já se vám pokusím jednoho takového představit. Jmenuje se prof. RNDr. MUDr. Marek Malík, DrSc., DrSc., FESC, FACC, FHRS. Ne, to není chyba. Ty tituly doktora věd za jeho jménem jsou opravdu dva – jeden z roku 1988 z Karlovy univerzity v Praze je z matematiky a ten druhý z roku 1999 z University of London z medicíny.

Poprvé jsem Marka poznal jako studenta Matematicko-fyzikální fakulty UK v Praze, který někdy ve 2. ročníku začal studovat na lékařské fakultě (tehdy VFN, dnes 1. LF) UK také medicínu. Později, když obě fakulty úspěšně dokončil (matematicko-fyzikální pochopitelně o několik let dříve), nastoupil koncem sedmdesátých let minulého století na částečný úvazek k nám na III. interní kliniku VFN a 1. LF UK v Praze nejprve jako mladý asistent, později docent matematicko-fyzikální fakulty, aby se u nás školil v lékařském umění a posléze (v roce 1982) složil atestaci z vnitřního lékařství. Přechodně jsme spolu pracovali, oba jako mladí sekundáři, na jednom oddělení. Připadalo mi tehdy tak trochu humorné, když se mladý sekundář omlouvá sestřičkám na oddělení, že podepíše žádanky (sepíše chorobopis či napíše lékárnu...) až odpoledne, protože teď musí odejít, neb za čtvrt hodiny má jako mladý docent přednášku pro své studenty na „matfyzu“. Tehdy také Marek dopsal svoji první doktorskou práci, tu z matematiky. Měla několik svazků, a pokud se dobře pamatuji, zabývala se matematickým modelováním poruch srdečního rytmu, včetně např. interakcí kardiostimulátorů se spontánní srdeční akcí. Jedním z oponentů této práce byl náš tehdejší přední diabetolog prof. MUDr. Jaroslav Páv, DrSc. Ze zvědavosti jsem tehdy do jednoho svazku té doktorské práce nahlédl a rychle zase zavřel. Byla plná čehosi, co vypadalo jako astrologické zápisy, ale byly to ve skutečnosti předlouhé a složité matematické rovnice, mně naprosto nesrozumitelné (a to jsem si v té době stále ještě příležitostně přivydělával doučováním

středoškolské matematiky!). Čemu z toho porozuměl a co napsal do oponentského posudku přepečlivý pan prof. Páv, se už, bohužel, nikdy nedozvím.

Začátkem osmdesátých let minulého století odešel Marek Malík na stipendium British Council do St. Bartholomew's Hospital v Londýně. Později dostal stipendium od British Heart Foundation do St. George's Hospital Medical School v Londýně. Tam byl již tehdy šéfem výzkumného kardiologického oddělení lékařské školy (Department of Cardiac Sciences) známý elektrofyzikolog a arytmolog prof. John Camm. Ten si samozřejmě nemohl nevšimnout mladého, schopného a pracovitého muže, který byl vybaven zcela mimořádnou kombinací vzdělání v medicíně, matematice a počítačovém programování a jenž navíc měl ještě zájem o poruchy srdečního rytmu a elektrofyzilogii. John Camm rozhodně nebyl raněn slepotou a velmi rychle rozpoznal, jaký klenot mu to osud do jeho oddělení zavál. Po skončení stipendia nabídl Marku Malíkovi stálé místo a vytvořil mu podmínky pro to, aby se mohl výzkumně věnovat novým sofistikovaným elektrokardiografickým metodám, variabilitě a turbulenci srdeční frekvence, autonomní regulaci srdeční činnosti, odhadu rizika náhlé srdeční smrti a získaným, především léky navozeným syndromům dlouhého intervalu QT. Marek Malík se posléze stal profesorem v oboru srdeční elektrofyzilogie na University of London a ve většině výše uvedených výzkumných oblastí uznávaným předním světovým odborníkem. Paralelně s tím pochopitelně přišly různé pozice a funkce. V současnosti je prof. Marek Malík šéfem laboratoře neinvazivní elektrofyzilogie výzkumného oddělení Cardiac and Vascular Sciences v St. George's, přednostou centra společnosti St. Paul's Cardiac Electrophysiology v Londýně, externím vědeckým pracovníkem amerického Úřadu pro kontrolu potravin a léků (Food and Drug Administration – FDA), místopředsdou pracovní skupiny Evropské kardiologické společnosti, příštím prezidentem Mezinárodní společnosti pro neinvazivní elektrokardiologii (ISHNE) a členem redakčních rad několika odborných časopisů, jako jsou např. Journal of Cardiovascular Electrophysiology, Cardiovascular Engineering, Heart Rhythm a Journal of Electrocardiology. Je také autorem 12 odborných monografií a učebnic, více než 130 knižních kapitol, více než 400 odborných článků v recenzovaných časopisech a takřka 900 abstrakt.

Profesor Marek Malík je nesmírně zaměstnaný člověk. Podstatnou část svého života tráví poslední roky v letadlech, aby stihl všechny ty přednášky na pozvání, předsedání sekcí na prestižních kongresech, schůze poradních sborů, redakčních rad, odborných společností a pracovních skupin. Přesto nezapomíná na zemi, kde se mu dostalo vzdělání jak v matematice, tak i v medicíně, zemi, kde začínal svoji profesní kariéru. Jeho vztahy k české kardiologii a českým kardiologům jsou mnohočetné a intenzivní. Několik českých kardiologů absolvovalo v Department of Cardiac Sciences v St. George's různé stipendijní pobyty a stáže, namátkou profesor Josef Kautzner, MUDr. Dan Wichterle, primář Tomáš Janota. Myslím, že některé z nich to nasměrovalo k zájmu o klinickou elektrofyziologii. Profesor Malík také systematicky spolupracuje s elektrofyziology z FN Brno. V roce 2000 udělila ČKS prof. M. Malíkovi čestné členství. Nejblíží příležitost, kdy se s prof. Malíkem

budeme moci všichni osobně setkat a poslechnout si ho, bude za pár dnů na XIX. výročním sjezdu ČKS v Brně, kde bude mít na pozvání PS kardiiovaskulární farmakoterapie přehledovou přednášku o prodloužení intervalu QT a bezpečnosti léků. Přiletí do Brna z Moskvy a odletí odtud do San Franciska, samozřejmě z kongresu a na kongres.

Profesor Marek Malík v těchto dnech oslaví kulaté životní jubileum (narozen 23. dubna 1951). U mužského snad nevádí, když prozradím, že mu bude šedesát let. Marku, jménem svým, jménem ČKS a jménem českých kardiologů Ti přeji pevné zdraví, abys mohl ještě dlouho létat po světě sem a tam a předávat i užítkovávat bohaté zkušenosti, které jsi ve svém odborném životě naplněním pilnou prací získal.

Tvůj přítel, Jaromír Hradec